

Naše nejvyšší hory Krkonoše mají poněkud nevděčnou úlohu, protože na poměrně malém území musí splňovat mnoho úkolů, které jsou v příkrém kontrastu. Na jedné straně jsou Krkonoše unikátní přírodní enklávou, na straně druhé se jedná o naše turisticky nejvytíženější hory, a to jak v létě, tak především v zimě. Díky tomu vyžadují Krkonoše zvýšenou péči a ochranu. Právě proto byly přesně před padesáti lety vyhlášeny národním parkem a k tomuto výročí jsme se setkali s ředitelem Správy Krkonošského národního parku, panem Ing. Janem Hřebačkou.

KRNAP oslavil letos 50. narozeniny. Proč byl založen právě v roce 1963? Bylo to dáno nedostatečným staven ochrany přírody, hrozícími ohroženými, společenskou poptávkou, kdo toto inicializoval?

Mnoho generací lidí si uvědomovalo výjimečnost Krkonoš, a tak založení národního parku bylo jakýmsi nezbytným vyústěním tohoto procesu. Než došlo k onomu historickému okamžiku, kdy 17. května roku 1963 byly Krkonoše prohlášeny za národní park, bylo zapotřebí nezměrného úsilí desítek lidí z různých sfér české společnosti. Byl to dlouhý proces, který nebyl bez problémů a pochybností. Nelze jmenovat všechny, tak snad alespoň jména těch, kterým patří náš obdiv a postupně se zasloužili o existenci našeho prvního národního parku – Veselý, Kodým, Tykač, Kavina, Klika, Zlatník, Mařan, Vulterin, Šourek, Pilous, Ambrož a ještě řadu let před nimi třeba hrabě Harrach či prof. Schustler. Prvním ředitelem se stal Miroslav Klapka a v prvních dnech mu pomáhali zejména Josef Fanta, Eva Kalašová, Vladimír

KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK MÁ KULATINY

Šatný, Václav Veselý, Zdena Beranová a Josef Horáček.

Jaké bylo poslání KRNAPu před padesáti lety a jak se jeho poslání vyvíjelo.

Poslání Krkonošského národního parku zůstává stejné i po prožitých 50 letech. Bezpochyby je to ochrana unikátních přírodních hodnot. V letošním roce jsme uspořádali setkání s lidmi, kteří stáli u zrodu národního parku, a jednoznačně se ukázalo, že řešíme velmi podobné problémy. Nutno ale říci, že se časem zvyšuje povědomí společnosti o hodnotách národního parku a nutnosti jeho ochrany. A to je velmi dobře.

Jaké jsou hlavní úkoly v současnosti?

Nejdůležitější je, aby nám v naší činnosti rozuměla veřejnost. Abychom byli

srozumitelní v omezeních a předvídatelní v rozhodnutích. Důležité kroky je v ochraně Krkonoš nutno provádět v souladu s regionem a zejména samosprávami.

Z hlediska ochrany je největší váha a významnost postavena na ochraně fenoménu, který je nazván arкто-alpínská tundra. Jedná se o území velmi málo ovlivněné člověkem s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, jejichž domov dávno v minulosti byl jak v Alpách tak ve Skandinávii. To dělá z Krkonoš unikátní prostor.

Co v současnosti nejvíce ohrožuje Krkonoše? Co vám dělá nejvíce starosti?

Krkonoše jsou poměrně malé a musíme si uvědomit, že některé věci tu zkrátka nejsou možné a představitelné, ale bez větších problémů si svůj prostor

Mumlavský vodopád,
foto Kamila Antošová

Sněžka pod sněhem,
foto Radek Drafný

◀ Sněžka

ODNÍ PARK

najdou někde jinde v horách – např. v Alpách. Pokusili jsme se například vysvětlit veřejnosti, že v Krkonoších nelze všude provádět skialpinismus a vyhradili jsme 10 skialpinistických tras. To je v současné době maximum, co si s ohledem zejména na ochranu druhů (jako je např. tetřevka obecná) můžeme dovolit. Takto postupujeme i u lyžování, cyklistiky a dalších sportů, které se na území Krkonoš odedávna provozují. Zdá se, že tento náš postoj veřejnost chápe. Těch, kteří poruší pravidla, není mnoho.

Co ale nejvíce ohrožuje Krkonoše? To jsou bezpochyby nevratné kroky v souvislosti se zástavbou. Myslím ale, že jsme společně se samosprávami pochopili, že obě strany musí dělat kompromisy, abychom našli konsensus mezi rozvojem jednotlivých obcí a ochranou přírody.

Jak se daří skloubit nejrůznější developerské projekty, výstavbu rekreačních rezidencí, nárůst automobilů přijíždějících turistů atp. s ochranou Krkonoš, tedy svým způsobem „tvrdé“, mnohdy nevratné zásahy do krajiny?

Samozřejmě jsme v minulosti nebyli a nejsme stoprocentně úspěšní. Často se staly chyby. V otázce apartmánových bytů v minulosti nikdo přesně nevěděl, jaké to bude mít důsledky. Dnes už to víme jak my, tak jednotlivé obce. Krkonoše budou vždy oblíbené a lidé se budou snažit v Krkonoších usídlit. Naší snahou je, aby se do volné krajiny již tyto aktivity

VIZE 2050

Motto Vize 2050 „Přátelství lidí a hor“ jednoznačně naznačuje její obsah – žít s horami v harmonii, přátelské toleranci a partnerství. Vize 2050 je rozdělena do tří základních částí: obecné zásady, život v Krkonoších a podnikání v Krkonoších.

nedostávaly. Uvnitř obcí spolupracujeme na tvorbě územních plánů.

A co střet ochrany přírody a turistického ruchu, nazvěme to „měkké“ vlivy na přírodu, tedy chodící turisté a cyklisté? Na Šumavě uvolnili červenou hřebenovku a vytvořili „spací místa“, počítá se s obdobným krokem i na území Krkonoš?

Je to velmi dobrý počín NP Šumava. Krkonoše jsou ale jiný příběh. Struktura osídlení je tak hustá, že umožňuje prakticky všude najít nedaleko nějaký útulek pro přespaní. Zatím tedy s touto aktivitou nepočítáme. Jsme ale na druhé straně moc vděční horským boudařům za jejich práci pro turismus v Krkonoších. Je přeci velkým vítězstvím rozumu, že lze kdykoliv přespat v dobře vedených horských boudách, jako je např. Luční a Labská bouda.

Na základě předchozích otázek se pak nabízí logicky další dotaz, a to kam a jak Krkonoše směřovat? Dochází zde evidentně ke střetu zájmů. Na jedné straně je snaha o zachování kusu krásné přírody, na straně druhé pak jsou tlaky na její maximální „osídlení“, tedy co nejvíce turistů, lyžařů atp., prostě podnikatelské tlaky.

Střet různých pohledů na péči o určité území bude nastávat vždy a všude.

Úkolem Správy Krkonošského národního parku je ochránit přírodní hodnoty, ale zároveň umožnit rozvoj a smysluplný život lidí zde žijících i přijíždějících do regionu. Z mých vlastních zkušeností vím a jsem přesvědčen, že je to řešitelné.

Je vůbec možné udržet takovouto enklávu ve středu Evropy co nejvíce neposkvrněnou? Máte nějaké jiné vzory, třeba Alpy? Jakým směrem se budou Krkonoše (KRNAP) ubírat do dalších let?

Neposkvrněné Krkonoše nejsou a nebudou. Budou ale i nadále takové, jaké je budeme chtít mít. Ochrana přírodních hodnot i do budoucna bude patřit mezi základní úkoly, které musíme naplňovat. A další roky? Držme si palce a přejme si co největší podporu veřejnosti. Bez té to nepůjde. A kam se budou Krkonoše ubírat? Já doufám, že materiál, který přijala Rada Krkonošského národního parku složená jak z vědců, tak ze zástupců samospráv, a který se nazývá Vize 2050, bude tou cestou, po které budou Krkonoše kráčet.

